

מאור עינים

חידושי תורה על הפרשה

גליון מס' 5

חיי שרה תשפ"ב

יש בה הרבה ערים, וכל עיר יש בה הרבה שכונות, וכל שכונה יש בה הרבה רחובות, ובכל רחוב יש בו הרבה בתי מגורים וכו'. וא"כ ששנה זה מדינה אחת, חודש זה הרבה ערים, ושבוע זה עיר אחת, ויום זה כמה רחובות, ורגע זה רחוב שלם.

ובזה רצה ר' עקיבא לעורר את תלמידיו. כיצד אתם ישנים באמצע השיעור, והרי כל רגע שאתם ישנים כאילו אתם מפסידים רחוב שלם.

(כג, ב) ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען, ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה.

בבעל הטורים, ולבכתה, כ"ף קטנה, שלא בכה אלא מעט לפי שזקנה היתה. אי נמי שהיתה כמו גורמת מיתתה שמסרה דין, ועל כן נענשה היא תחילה והמאבד עצמו אין מספידין אותו.

שמעתי הטעם שאברהם בכה מעט, שהרי העקידה היתה ביה"כ, ואח"כ אברהם בא לשרה והדרך לקח לו שלשה ימים, ואח"כ שרה נפטרה, נמצא שבאמצע השבעה חל חג הסוכות, נמצא שקם באמצע השבעה, ולכן אברהם אבינו בכה מעט.

(כג, א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שני חיי שרה.

כתב רש"י, שני חיי שרה, כולן שוין לטובה. עכ"ל.

בדרך רמז, תיבת 'ויהיו' נקראת ישר והפוך, שכל שנותיה היו לטובה.

עוד י"ל, ויהיו בגימטריה: שלושים ושבע. לרמז, ששלושים ושבע שנים משנותיה היו החיים הטובים שלה, מזמן לידת יצחק (שמעתי).

במד"ר (אסתר פרשה א' אות ח'): 'ר' עקיבא היה יושב ודורש, ונתנמנו התלמידים, בעא לערערה יתהון, אמר, מה זכתה אסתר למלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה, אלא כך אמר הקב"ה, תבא אסתר בתה של שרה שחיתה שבע ועשרים ומאה שנה, ותמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה!

שמעתי לבאר דברי המדרש כך, ר' עקיבא רצה לעורר את תלמידיו שנמנו בדרשה וכך אמר להם, אסתר שזכתה למלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה, בזכות שרה שחיה שבע ועשרים ומאה שנה, נמצא שכל שנה זה מדינה, וכל מדינה

(כג, טו) אדוני שמעני ארץ ארבע מאות שקל-כסף ביני ובינך מה-הוא, ואת-מתך קבור.

לכאורה כיצד זה שבהתחלה עפרון כלל לא רצה לקחת כסף, ולפתע הכל התהפך אצלו, ועוד מבקש כזה סכום גבוה?

ונ"ל ע"פ מעשה מפורסם המסופר על רבי יונתן איבשיץ זצ"ל עם החתול והעכבר, שהוכיח שא"א לשנות טבע בבריאה, וכמה שיאלפו את החתול להתנהג כאדם, ברגע שיראה את העכבר, הכל יחזור לקדמותו, והוא ירדוף אחריו כחתול לכל דבר. גם עפרון בהתחלה שאמר שלא רוצה לקחת כסף וכו', הכל היה במירמה, אך ברגע ששמע מאברהם שרוצה לתת לו כסף, הכל התהפך אצלו (שמעתי).

(כד, ב) ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו, שים נא ידך תחת ירכי.

מ"ש כאן 'המושל בכל אשר לו' נראה שר"ל, אף שבכל הדברים היה מושל בכול, אך בדבר חשוב זה לא סמך עליו.

(כד, סה) ותאמר אל-העבד מי-האיש הלזה ההולך בשדה

לקראתנו, ויאמר העבד הוא אדוני. ותקח הצעיף ותתכס.

מ"ש 'הוא אדוני', י"ל ע"פ מ"ש רש"י מחז"ל על הפסוק (י'), 'וְכָל טוֹב אֲדַנְיוּ בְּיָדוֹ', שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם. וא"כ גם אליעזר היה העבד של יצחק, ולכן אמר, 'הוא אדוני'.

(כד, סו) ויספר העבד ליצחק את כל-הדברים אשר עשה.

כתב רש"י, גילה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפלתו.

לכאורה קשה מ"ש 'אשר עשה', היה צ"ל 'אשר נעשה עמו', שהוא לא עשה לעצמו את כל הניסים הללו, אלא הקב"ה?

ונ"ל, שאדם עושה מה שמוטל עליו לעשות, הקב"ה נותן לו סיוע בכל מה שעושה, והכל קרוי על שם העושה. ולכן כתוב 'אשר עשה', כאילו הוא עשה את זה בעצמו.